

ДІАГНОСТИКА ОКРЕМИХ ЕЛЕМЕНТІВ ВИРОБНИЧО-ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НА ПРИКЛАДІ ЗАЕС

Інформаційною базою діагностики виробничо-господарської діяльності є внутрішні документи організації – дані управлінського обліку, первинні бухгалтерські документи, на відміну від фінансового аналізу, що переважно базується на даних фінансової звітності, яка є відкритою для зовнішніх користувачів.

У зв'язку з цим найважливішими умовами проведення повномасштабної й достовірної діагностики виробничо-господарської діяльності є наявність і повнота інформаційної бази аналізу, а отже, доступ до внутрішньої (найчастіше – первинної) документації підприємства.

У разі обмеження бази аналізу діагностика не буде комплексною, а прийняття на її основі стратегічних управлінських рішень буде ускладненим.

Обмежений обсяг аналізованої інформації не дає змоги в рамках цієї роботи зробити комплексну діагностику, можливі лише розрахунок деяких показників і вироблення на його основі рекомендацій або виявлення резервів [1-4].

Об'єктом нашого аналізу стала виробничо-господарська діяльність

Запорізької атомної електростанції (ЗАЕС), зокрема кошторис (бюджет) витрат на виробництво продукції, забезпеченість, укомплектованість кадрами й плинність кадрів, а також структура експлуатаційних витрат енергоремонтного підрозділу.

Обсяг наявних даних недостатній для проведення повномасштабної діагностики цих напрямів діяльності, але все-таки дає уявлення про їх стан і динаміку. Для наочності дані зведено в таблиці.

Поквартальний аналіз виробництва й відпуску електроенергії в 2003 р. (табл. 1) дає уявлення про якість планування в організації: специфіка підприємств паливно-енергетичного комплексу полягає в неможливості працювати на склад, тому обсяг виробництва продукції залежить від поточної величини споживання енергії одержувачами й стану резервних потужностей. Той факт, що відхилення від плану не перевищують 7%, на наш погляд, свідчить про ретельне опрацювання питання споживання енергії плановим відділом підприємства.

Таблиця 1. Виробництво й відпуск електроенергії ЗАЕС поквартально у 2003 р.

Період	Виробіток (тис. кВтч)		Виконання плану, %	Відпуск електроенергії (тис. кВтч)		Виконання плану, %
	план	факт		план	факт	
1-й квартал	9875000	10092287	102,20	9265000	9537623	102,94
2-й квартал	8012000	8390279	104,72	7440000	7866038	105,73
3-й квартал	8214000	8770852	106,78	7833000	8219913	104,94
4-й квартал	9059000	9611482	106,10	8482000	9063277	106,85
Рік	35360000	36864900	104,26	33020000	34686851	105,05

Аналіз споживання електроенергії на власні потреби ЗАЕС у 2003 р. дає змогу зробити висновок, що були прий-

це свідчить зниження питомої ваги витрати електроенергії порівняно із запланованими на 0,74 пункту, у тому

пункту й на випуск тепла – на 0,01 пункту (табл. 2).

Таблиця 2. Споживання електроенергії на власні потреби ЗАЕС у 2003 р.

Витрата електроенергії	План		Факт		Виконання плану, %
	тис. кВтч	питома вага у виробітку (пл.),%	тис. кВтч	питома вага у виробітку (ф.),%	
На вироблення електроенергії	2328000	6,58	2159309	5,86	92,75
На відпуск тепла	22001	0,06	18740	0,05	85,18
Усього	2340000	6,65	2178049	5,91	93,07

Аналіз загальної суми витрат виробництва продукції ЗАЕС дає змогу оцінити заходи щодо зниження собівартості продукції (найважливішого результатного показника виробничо-господарської діяльності), а також розглянути структуру витрат і її динаміку, зокрема: розрахувати матеріало-, паливо-, енерго-, амортизаційність продукції, а також оцінити податкову складову. Є можливість розрахувати частку прямих витрат у загальній сумі витрат на виробництво продукції (ряд. 1-9 табл. 3): частка матеріальних витрат у 2002 р. становила 684,092 тис. грн. (або 95,9% у загальній сумі витрат), у 2003 р. – 607,579 тис. грн. (або

97,3% у загальній сумі витрат). Аналіз відхилень питомої ваги елементів витрат дає змогу зробити висновок, що виявлено резерви в напрямках: витрати матеріалів (на 2,3 пункту) й енергії (на 0,2 пункту), зниження обсягу ремонтних робіт (на 2,5 пункту) при одночасному збільшенні заробітної плати (на 2,6 пункту) і відрахувань на соціальне страхування (на 0,7 пункту). Значно збільшилася амортизаційність продукції, це можливо за рахунок зміни норм амортизації активної частини основних виробничих фондів (тут також важливо враховувати специфіку організацій паливно-енергетичного комплексу).

Таблиця 3. Аналіз загальної суми витрат виробництва продукції ЗАЕС (тис. грн.)

№ з/п	Елементи витрат	2002 р.		2003 р.		Відхил. пит. ваги
		Абс. сума	Пит. вага, %	Абс. сума	Пит. вага, %	
1	2	3	4	5	6	7
1	Послуги виробничого характеру	28129	3,9	26295	4,2	0,3
2	Матеріали	54437	7,6	33309	5,3	-2,3
3	Паливо	879	0,1	836	0,1	0,0
4	Енергія	1893	0,3	108	0,0	-0,2
5	Заробітна плата	29745	4,2	42418	6,8	2,6
6	Відрахування на соціальне страхування	9921	1,4	13123	2,1	0,7

Закінчення табл. 3

1	2	3	4	5	6	7
7	Амортизація	276197	38,7	269525	43,2	4,5

8	Витрати на ремонт	244916	34,3	198584	31,8	-2,5
9	Інші витрати	37975	5,3	23381	3,7	-1,6
10	Екологічний податок	25	0,0	13	0,0	0,0
11	Плата за землю	5129	0,7	5593	0,9	0,2
12	Виробнича собівартість	689246	96,6	613185	98,2	1,6
13	Відрахування на утрим. і рем. автодоріг	24306	2,4	11200	1,8	-0,6
14	Повна собівартість	713552	100,0	624385	100,0	X

Аналіз відхилень у кошторисі витрат на виробництво продукції ЗАЕС дає змогу зіставити абсолютні значення елементів витрат, проте більш наочною є табл. 4, 5 у яких зіставлені планові й

фактичні показники (відносні показники знижують можливість впливу на результати аналізу інфляційних процесів).

Таблиця 4. Аналіз відхилень у кошторисі витрат на виробництво продукції ЗАЕС (тис. грн.)

№ з/п	Елементи витрат	2002 р.			2003 р.			Порівняння даних 2002 і 2003 рр.	
		план	факт	відхил. (+,-)	план	факт	відхил. (+,-)	темп зростання	відхил. (+,-)
1	Послуги виробничого характеру	65714	28129	-37585	66942	26295	-40647	39,3	-1834
2	Матеріали	56975	54437	-2538	57364	33309	-24055	58,1	-21128
3	Паливо	2030	879	-1151	2274	836	-1438	36,8	-43
4	Енергія	2681	1893	-788	1250	108	-1142	8,6	-1785
5	Заробітна плата	34010	29745	^265	50340	42418	-7922	84,3	12673
6	Відрахування на соц.страх.	12752	9921	-2831	16108	13123	-2985	81,5	3202
7	Амортизація	358433	276197	-82236	350232	269525	-80707	77,0	-6672
8	Витрати на ремонт	265361	244916	-20445	260770	198584	-62186	76,2	-46332
9	Інші витрати	48921	37975	-10946	30055	23381	-6674	77,8	-14594
10	Екологічний податок	39	25	-14	14	13	-1	92,9	-12
11	Плата за землю	5170	5129		5600	5593	-7	99,9	464
12	Виробнича собівартість	852086	689246	-162840	840949	613185	-227764	72,9	-76061
13	Відрахування на утримання і ремонт автодоріг	22815	24306	1491	10456	11200	744	107	-13106
14	Повна собівартість	874901	713552	-161349	851405	624385	-227020	73,3	-89167

Таблиця 5. Аналіз структури кошторису (бюджету) витрат на виробництво продукції ЗАЕС (тис. грн.)

№ з/п	Елементи витрат	2002 р.						2003 р.						Порівняння факт. даних 2002 р. і 2003 р.	
		План	Пит. вага	Факт	Пит. вага	Відсоток відхил. пит. ваги	Відсоток викон. плану	План	Пит. вага	Факт	Пит. вага	Відсоток відхил. пит. ваги	Відсоток викон. плану	Відсоток відхил. пит. ваги	Темп зростання
1	Послуги виробничого характеру	65714	7,51	28129	3,94	-3,57	42,81	66942	7,86	26295	4,21	-3,65	39,28	0,27	93,48
2	Матеріали	56975	6,51	54437	7,63	1,12	95,55	57364	6,74	33309	5,33	-1,40	58,07	-2,29	61,19
3	Паливо	2030	0,23	879	0,12	-0,11	43,30	2274	0,27	836	0,13	-0,13	36,76	0,01	95,11
4	Енергія	2681	0,31	1893	0,27	-0,04	70,61	1250	0,15	108	0,02	-0,13	8,64	-0,25	5,71
5	Зарплата	34010	3,89	29745	4,17	0,28	87,46	50340	5,91	42418	6,79	0,88	84,26	2,62	142,61
6	Відрахування на соц. страх.	12752	1,46	9921	1,39	-0,07	77,80	16108	1,89	13123	2,10	0,21	81,47	0,71	132,27
7	Амортизація	358433	40,97	276197	38,71	-2,26	77,06	350232	41,14	269525	43,17	2,03	76,96	4,46	97,58
8	Витрати на ремонт	265361	30,33	244916	34,32	3,99	92,30	260770	30,63	198584	31,80	1,18	76,15	-2,52	81,08
9	Інші витрати	48921	5,59	37975	5,32	-0,27	77,63	30055	3,53	23381	3,74	0,21	77,79	-1,58	61,57
10	Екологічний податок	39	0,00	25	0,00	0,00	64,10	14	0,00	13	0,00	0,00	92,86	0,00	52,00
11	Плата за землю	5170	0,59	5129	0,72	0,13	99,21	5600	0,66	5593	0,90	0,24	99,88	0,18	109,05
12	Виробнича собівартість	852086	97,39	689246	96,59	-0,80	80,89	840949	98,77	613185	98,21	-0,57	72,92	1,61	88,96
13	Відрах., на утрим. і рем.	22815	2,61	24306	3,41	0,80	106,54	10456	1,23	11200	1,79	0,57	107,12	-1,61	46,08
14	Повна собівартість	874901	100	713552	100		81,56	851405	100	624385	100	0,00	73,34		87,50

Аналіз табл. 6 і 7 дає уявлення про кількість і структуру персоналу підприємства. За даними табл. 6 можна простежити динаміку структури персоналу, а також зробити висновки про кадрову політику організації. Так, у структурі персоналу заплановано зниження частки робітників і збільшення частки фахівців, але фактично на 1.01.2004 р. відзначена зворотна пропорція. Стосовно промислового та непромислового персоналу пропорції дотримані, але фактично – на три пункти нижче від запланованих змін.

Також можна відзначити різке скорочення кількості фахівців порівняно із запланованим на 8,68 пункту, а кількість керівників зменшена порівняно із запланованим 0,74 лише на 0,01 пункту.

Структуру середньооблікової чисельності на ЗАЕС приведено в табл.7. Фактичні зміни у 2004 р. порівняно з 2003 р. такі: виросла чисельність НПП і зменшилась – ППП.

Дані табл. 8 дають змогу оцінити забезпеченість підприємства кадрами за станом на 01.01.2004 р.

Таблиця 6. Структура персоналу ЗАЕС

Показник	Облікова чисельність на 1.01.2002 р.	Облікова чисельність на 1.01.2003 р.	Облікова чисельність на 1.01.2004 р.		Відсоток виконання плану
			план	факт	
Усього персоналу	14855	15382	16424	14426	87,83
У т. ч.: робітники	10054	10566	10600	10428	98,38
керівники та фахівці	4801	4816	5824	3998	68,65
Пром. персонал (ППП)	8274	8822	10210	8550	83,74
Непром. персонал (НПП)					
У т. ч.: керівники	6581/1638	6560/1612	6214/1600	5876/1510	94,56/94,38
фахівці	2946	2928	3966	2232	56,28
службовці	217	276	258	256	99,22

Таблиця 7. Структура середньооблікової чисельності (СОЧ) ЗАЕС, %

Показник	Структура СОЧ на 1.01.2002 р.	Структура СОЧ на 1.01.2003р.	Відхилення у структурі 2002/2003рр.	Структура СОЧ на 1.01.2004 р. (план)	Запланована зміна у 2004 р. порівняно з 2003 р.	Структура СОЧ на 1.01.2004 р. (факт)	Фактична зміна у 2004р. порівняно з 2003 р.
Усього персоналу	100,00	100,00		100,00		100,00	
У т. ч.: робітники	67,68	68,69	+1,01	64,54	-4,15	72,29	3,60
керівники та фахівці	32,32	31,31	-1,01	35,46	4,15	27,71	-3,60
Пром. персонал (ППП)	55,70%	57,35%	+ 1,65	62,17	4,81	59,27	1,92
Непром. персонал (НПП)	44,30	42,65	-1,7	37,83	-4,81	40,73	-1,92
У т. ч.: керівники	11,03	10,48	-0,55	9,74	-0,74	10,47	-0,01
фахівці	19,83	19,04	-0,79	24,15	5,11	15,47	-3,57
службовці	1,46	1,79	+0,33	1,57	-0,22	1,77	-0,02

Таблиця 8. Забезпеченість підприємства кадрами на 01.01.2004 р.

	Облікова чисельність	Штат	Забезпеченість, %
Підприємство, усього	14426	14940	96,56
У т. ч.: робітники	10428	10566	98,69
керівники	1510	-	-
фахівці	2232	-	-
службовці	256	-	-
РСС	3998	4373,2	91,42
ППП	8550	8995	95,05
НПП	5876	5945	98,84

Доповнити уявлення про кадрову політику можуть дані таблиць прийому та плинності кадрів (табл. 9 і 10). Так, близько 67% прийнятих –невиробничий персонал. У структурі прийнятого персоналу порівняно з 2002 р. незначно знизилася частка робітників,

підвищилася частка керівників і фахівців, частка прийнятого невикробничого персоналу у 2003 р. підвищилася й досягла 8,66%. Плинність також найбільш значна в категорії “невиробничий персонал”.

Таблиця 9. Структура і коефіцієнт прийому кадрів

Показник	Прийом 2002р.	Структура прийнятих	Усього персоналу, 2002р.	Відсоток прийому по категоріях	Прийом, 2003р.	Структура	Усього персоналу, 2003р.	Відсоток прийому за категорією
Усього	829	100,00	14855	5,58	848	100,00	15382	5,51
У т. ч.: робітники	630	76,00	10054	6,27	626	73,82	10566	5,92
керівники та фахівці	190	22,92	4801	3,96	210	24,76	4816	4,36
службовці	9	1,09	217	4,15	12	1,42	276	4,35
ППП	276	33,29	8274	3,34	280	33,02	8822	3,17
НПП	553	66,71	6581	8,40	568	66,98	6560	8,66

Таблиця 10. Плинність кадрів, чол.

Показник	2001р.	2002р.	2003р.	Абс.відхил.	
				2003/2002	2002/2001
Усього звільнено	1263	1321	1804	483	541
Кількість працівників, звільнених з причин плинності	767	727	768	41	1
Середньооблікова чисельність	14730	15013	14220	-793	-510
Відсоток плинності	5,2	4,8	5,4	0,6	0,2
Кількість працівників ППП, звільнених із причин плинності	167	213	305	92	138
Середньооблікова чисельність ППП	8116	8495	8253	-242	137
Відсоток плинності ППП	2,06	2,5	3,7	1,2	1,64

Зміни у структурі фонду оплати праці (ФОП) можна простежити за даними табл. 11, звідки видно, що порівняно з 2001 р. у 2003 р. у ФОП

основна зарплата значно скоротилася на користь додаткової. Інші виплати протягом трьох років майже не змінювалися в обсязі – на рівні 17-18%.

Таблиця 11. Структура ФОП ЗАЕС

Показник	2001 р.		2002 р.		2003 р.		Приріст у 2003 р. порівняно з 2002 р.,%
	абс. знач.	пит. вага, %	абс. знач.	пит. вага, %	абс. знач.	пит. вага, %	
Основна зарплата, грн.	27492716	41,78	27725927	32,65	37614462	34,38	35,67
Додаткова зарплата, грн.	26562152	40,37	42437558	49,97	51908158	47,45	22,32
Інші виплати, грн.	11748006	17,85	14759391	17,38	19883772	18,17	34,72
Усього ФОП, грн.	65802874	100,00	84922877	100,00	109406391	100,00	28,83

Аналіз даних таблиці дає змогу зробити висновок про структуру ФОП:

так, частка ФОП, що припадає на ППП і

НПП, відповідно становить 76,79 і 23,21%.

Частка основної зарплати у ППП вища майже на 5 %, а частка додаткової зарплати непромислового персоналу більше ніж у два рази перевищує відповідну частку ППП, що компенсується іншими виплатами.

Аналіз фактичних і планових показників ФОП наведено в табл. 12 і 13: можна констатувати недостатню реалістичність планових показників, особливо якщо врахувати, що у 2003 р. кількість персоналу порівняно з 2002 р. збільшилась більше ніж на 3%.

Таблиця 12. Структура загальних витрат на оплату і стимулювання праці у 2003 р., тис. грн.

Показник	Усього	ППП	Частка показників у ФОП, %	Частка в категорії, %	НПП	Частка показників у ФОП, %	Частка в категорії, %
Основна зарплата	37614,46	26582,1	24,30	70,67	11032,36	10,08	29,33
Додаткова зарплата	51908,16	43896,22	40,12	84,57	8011,94	7,32	15,43
Інші виплати	19883,77	13536,15	12,37	68,08	6347,62	5,80	31,92
Усього ФОП	109406,4	84014,47	76,79	76,79	25391,92	23,21	23,21

Таблиця 13. Аналіз фактичних і планових показників ФОП у 2003 р., тис. грн.

Показник	ФОП		Відхилення	
	план	факт	абс.	відн.,%
Усього	130145	109406	-20739	84,06
ППП	102182	84015	-18167	82,22
НПП	27963	25392	-257	90,81

Дані табл. 14 дають змогу простежити динаміку питомої ваги різних видів ремонту й виявити такі

позитивні моменти, як зниження у 2003 р. частки непланових ремонтів, а також поточного ремонту.

Таблиця 14. Динаміка питомої ваги різних видів ремонту, проведених на ЗАЕС із 2001р. до 2003 р.,%

Вид ремонту	2001 р.	2002 р.	2003 р.
Капітальний	3,7	9,7	6,2
Середній	17,7	12,4	16,1
Поточний	1,4	2,4	0,9
Неплановий	0,4	0,4	0,1
Усього	100	100	100

Дані табл. 15 дають змогу простежити виконання плану витрати коштів на проведення ремонтів, а також їх динаміку: можна виявити перевищення планових показників у 2002 р. (до 37%),

у 2003 р. фактичні витрати перевищували планові в середньому на 5%, що, на наш погляд, є свідченням неякісного опрацювання цього питання плановим відділом (тут важливо врахувати, що

структура ремонтних витрат досягає в бюджеті витрат 30%). Тому якість планування цих витрат впливає на один із найважливіших результативних показників – собівартість, отже, варто приділяти більшу увагу питанню планування ремонтних витрат.

Таблиця 16 дає можливість розглянути структуру витрат на

проведення ремонтів і зробити такі висновки: відхилення від планових показників переважно незначні, основна частина витрат здійснена на ремонт господарським способом (67,23% – у 2001 р., 72,87% – у 2002 р., 77,23% – у 2003 р.). На наш погляд, це позитивна тенденція, слід і надалі виявляти резерви в цьому напрямі.

Таблиця 15. Динаміка витрат на проведення ремонтів по ЗАЕС, тис. грн.

Статті витрат	2001 р.			2002 р.			2003 р.		
	план	факт	%	план	факт	%	план	факт	%
Усього	128964	130672	101	207667	244916	118	187343	198584	106
У т.ч.: послуги підрядних організацій	43533	42771	98	48439	66441	137	43067	45220	105
господарським способом	85431	87856	103	159228	178475	112	144683	153364	106
матеріали, запчастини, допоміжні матеріали	71119	73664	104	143366	158880	111	120545	128983	107
заробітна плата, обов'язкові відрахування	14312	14192	99	15862	19595	112	23220	24381	105

Таблиця 16. Структура й динаміка витрат на проведення ремонтів по ЗАЕС, тис. грн.

Статті витрат	2001 р.				2002 р.				2003 р.			
	план	пит. вага, %	факт	пит. вага, %	план	пит. вага, %	факт	пит. вага, %	план	пит. вага, %	факт	пит. вага, %
Усього	12896	100	13067	100	207667	100%	244916	100	187343	100%	198584	100
У т.ч.: послуги підрядних організацій	43533	33,76	42771	32,73	48439	23,33	66441	27,13	43067	22,99	45220	22,77
господарським способом	85431	66,24	87856	67,23	159228	76,67	178475	72,87	144683	77,23	153364	77,23
матеріали, запчастини, допоміжні матеріали	71119	55,15	73664	56,37	143366	69,04	158880	64,87	120545	64,34	128983	64,95
заробітна плата, обов'язкові відрахування	14312	11,10	14192	10,86	15862	7,64	19595	8,00	23220	12,39	24381	12,28

Таблиця допомагає розглянути структуру витрат на проведення ремонтів господарським способом та її динаміку: так, слід відзначити позитивне, на наш погляд, зниження у 2003 р. частки витрат на матеріали на користь заробітної плати, тому що

стимулювання робітників впливає на якість ремонту (але тут потрібний більш докладний аналіз, оскільки можливе зниження частки матеріалів і запчастин унаслідок відсутності на цей момент необхідності в дорогих матеріалах).

Таблиця 17. Структура та динаміка витрат на проведення ремонтів господарським способом, тис. грн.

Статті витрат	2001 р.				2002 р.				2003 р.			
	план	пит. вага, %	факт	пит. вага, %	план	пит. вага, %	факт	пит. вага, %	план	пит. вага, %	факт	пит. вага, %
Господарським способом, усього	85431	100	87856	100	159228	100	178475	100	144683	100	153364	100
Матеріали, запчастини, допоміжні матеріали	71119	83,25	73664	83,85	143366	90,04	158880	89,02	120545	83,32	128983	84,10
Заробітна плата, обов'язкові відрахування	14312	16,75	14192	16,15	15862	9,96	19595	10,98	23220	16,68	24381	15,90

Отже, найважливішими умовами проведення повномасштабної та достовірної діагностики виробничо-господарської діяльності є наявність і повнота інформаційної бази аналізу, а значить, доступ до внутрішньої (найчастіше первинної) документації підприємства.

У разі обмеження бази аналізу діагностика не буде комплексною, а отже, прийняття на її основі стратегічних управлінських рішень буде ускладнено. Обмежений обсяг аналізованої інформації не дав змоги в рамках цієї роботи зробити комплексну діагностику, тому здійснено лише розрахунок деяких показників і на його основі вироблено рекомендації, виявлено резерви.

На основі проведення діагностики окремих елементів виробничо-господарської діяльності можна зробити кілька висновків:

1. Якісно опрацьовано питання планування виробітку та споживання електроенергії, що, з огляду на

специфіку підприємств паливно-енергетичного комплексу (обсяг виробництва продукції залежить від поточної величини споживання енергії одержувачами), дає змогу зробити висновок про оптимальний, а отже, найбільш прибутковий, обсяг випуску продукції.

2. Можна відзначити ефективність організаційних заходів щодо зниження енергоємності продукції. Необхідно й надалі виявляти резерви в цьому напрямі.

3. Аналітичні служби виявили резерви у сфері витрат матеріалів та енергії, зниження обсягу ремонтних робіт при одному тимчасовому збільшенні заробітної плати й відрахувань на соціальне страхування.

4. Існують проблеми у здійсненні кадрової політики: недостатня укомплектованість фахівцями, причому майже не виконується заплановане зниження кількості керівників; значна

плинність у категорії невиробничого персоналу.

5. Наявна позитивна зміна у структурі заробітної плати: збільшення на користь додаткової, що за умови ув'язування її з коефіцієнтом участі здатно впливати на працівників.

6. Знижено частку непланових ремонтів, що є умовою дотримання планових показників собівартості (щодо ремонтних витрат) і умовою гарного стану резервних потужностей (що забезпечує оптимальний обсяг виробництва електроенергії).

7. Варто приділяти більшу увагу питанню планування ремонтних витрат. У 2003 р. фактичні витрати перевищували планові в середньому на 5%, що вплинуло на один із найважливіших результативних показників – собівартість, проте в цьому питанні відзначено позитивну тенденцію порівняно з 2002 р.

8. Відбулися позитивні зміни у структурі витрат на проведення ремонтів на користь ремонтів господарським способом. Доцільно й надалі виявляти резерви в цьому напрямі.

Література

1. Ковалев А.П. Диагностика банкротства. – М.: АО “Финстатистика”, 1995. – 96 с.

2. Савицкая Г.В. Анализ хозяйственной деятельности. – 2-е изд., перераб. и доп. – Минск: ЧП «Эконперспектива», 1997. – 498 с.

3. Ансофф И. Новая корпоративная стратегия. – СПб: Питер Кош, 1999. – 416 с.

4. Семенов Г.А., Семенов А.Г. Организация и планирование хозяйственной деятельности на предприятии: Монография. – Запорожье: ЗГИА, 2001. – 174 с.